

KINNITAN:

_____ (allkiri)

Heino Luiga

_____ (ees- ja perekonnanimi)

Direktor

_____ (ametikoht)

OHUTUSJUHEND ÕMBLEJA-KÄSITÖÖMEISTRILE Nr. 17

SISSEJUHATUS

Käesoleva ohutusjuhendiga tutvumine ja selle nõuetest kinnipidamine on kohustuslik tekstiilitöö kutseõpetajal ja -õpilasel.

Tekstiilitöö kutseõpetajatele tutvustab ohutusjuhendit majandusjuhataja.

Õpilastele tutvustatakse ohutusjuhendit **kutseõpetaja** poolt enne praktiliste tööde alustamist.

Ohutusjuhendiga tutvumine registreeritakse ja allkirjastatakse vastavates žurnaalides (žurnaal töötajatele ja žurnaal õpilastele).

Kutseõpetajad jälgivad ja vastutavad, et ka õpilased järgiksid käesolevat ohutusjuhendit.

Kutseõpetajad jälgivad oma praktilistes töödes kasutatavate tööriistade ja isikukaitsevahendite olemasolu ja korrashoidu. Kui esineb tööriistade vigastusi, rikkeid või probleeme isikukaitsevahenditega, teatakse sellest majandusjuhatajale.

ÜLDNÕUDED

1. Käesolevas juhendis on toodud ohutud töövõtteid õmblejale, rätsepale ja juurdelõikajale.
2. Töötajal on lubatud teha ainult sellist tööd, mis kuulub tema tööülesannete hulka ja mille ohutuid töövõtteid on talle selgitatud.
3. Töötaja on kohustatud kinni pidama ettevõtte sisekorraeeskirjadest.
4. Tootmistrauma korral tuleb pöörduda abi saamiseks traumapunkti ja teatada juhtunust koheselt tööloigu juhile või kaastöötajatele.
5. Töötaja on kohustatud täitma kehtestatud tuletõrje eeskirju.
6. Õmblusmasina ohtlikud osad on:
 - nõel;
 - niiditõmbaja, niidivinnak;
 - hooratas, rihmülekanded;
 - elektriseadmed;
 - nuga (kangaserva üheaegse lõikamisega masinatel).

7. Elektritriikraual on ohtlikeks:
 - triikraua kuum pind;
 - elektrijuhtme sisenemiskoht triikraua korpusesse.
8. Töötaja on kohustatud tundma ja täiustama ohutuid töömeetodeid, täitma käesolevat juhendit ning olema teadlik ohtudest, mis on seotud õmblusmasina, triikrauaga jt. töövahenditega töötades.
9. **Keelatud on töötada mittekorras töövahendiga.**

ENNE TÖÖD

1. Korrastada rõivad, kinnitada rippuvad rõivaosad. Juuksed kinnitada korralikult või peita peakatte alla.
2. Töökohalt kõrvaldada kõik tööks mittevajalikud esemed.
3. Veenduda töökoha küllaldases ja otstarbekas valgustatuses.
4. Kontrollida elektrimootorite ja käivitusseadmete maandusjuhtmete olemasolu, nende korrasolekut ja kinnitust.
5. Veenduda, et töökohal ei ole isoleerimata elektrijuhtmeid ja nende ühenduskohti. Kontrollida ohutust tagavate katete olemasolu ja korrasolekut.
6. Teha kindlaks, et masin ja käivitusseade on töökorras ning et sõrmi kaitsev nõela- ja rihmakaitse oleksid olemas ja korras.
7. Nõobimasinal tööd alustades kontrollida kaitseekraani olemasolu (kui selle olemasolu on ette nähtud).
8. Kontrollida masina mahavõetavate katete olemasolu ja kinnitusi.
9. Kontrollida käärde korrasolekut ja teravust.

TÖÖ AJAL

1. Käsitsi õmblemisel kasutada sõrmkübarat, kuna õmblusnõela torked võivad põhjustada raskeid vigastusi.
2. Õmblus- ja nõöpnõelad tuleb panna ainult selleks määratud karpi või nõelapatja.
3. Töö ajal ei tegeleta kõrvaliste asjadega ega vestelda kõrvaliste isikute või töökaaslastega.
4. Töötamine elektriõmblusmasinaga.

Elektriõmblusmasina töötamise ajal on keelatud:

- kõrvaldada masinalt kaitseid ja töötada ilma kaitseteta masinal;
- ära võtta ja peale panna veorihmu;
- korrastada, puhastada ja õlitada masinat;
- avada ohutust tagavaid katteid;
- kuhjata töökohale liigseid materjale;
- asetada kääre (või muid tööriistu) pöörlevate või liikuvate osade juurde;
- vahetada niiti või nõela;
- kummarduda madalale masina kohale;
- pidurdada käega hooratust;
- puudutada nõela ja muid masina liikuvaid ja pöörlevaid osi.

Elektriõmblusmasina mootor tuleb välja lülitada järgmistel juhtudel:

- -ajutisel lahkumisel töökohalt;
- elektrivoolu katkemisel;

- masina või seadme ülevaatuseks, remondiks, korrastamiseks, reguleerimiseks, puhastamiseks ja õlitamiseks;
- masina rikke korral;
- tuleohu tekkimisel.

Õmblemisel hoida toodet kahe käega mõlemalt poolt nõela, vältimaks nii sõrmede sattumist nõela alla.

5. Töötamine elektritriikrauaga.

- Triikrauaga töötada ettevaatlikult, vältimaks põletusi.
- Triikrauda mitte üle kuumutada. Ülekuumenemisel tuleb triikraud vooluvõrgust välja lülitada ja lasta jahtuda. On keelatud triikrauda jahutamist vees.
- Juhtme seinakontaktist väljatõmbamisel tuleb hoida kinni pistikust, aga mitte elektrijuhtmest.
- Triikrauda rikete vältimiseks ja ära hoidmaks voolu juhtivate osade ühendust triikrauda korpusega, tuleb triikrauda kaitsta põrutuste ja löökide eest.
- Juhtme isolatsiooni vigastamise vältimiseks jälgida, et juhe ei puutuks vastu triikrauda kuumat pinda.
- Triikrauda tuleb hoida selleks ette nähtud alusel.

PÄRAST TÖÖD

1. Triikraud vooluvõrgust välja lülitada. Sulgeda pulverisaatori veeventiil.
2. Lülitada välja õmblusmasina mootor. Masinat puhastada ja õlitada (süstiku- ja nõelamehhanismi iga päev, üks kord nädalas põhjalikumalt; tsentraalõlituse korral kontrollida õlinivood). Nõelahoidik viia äärmisesse asendisse ja asetada presstalla alla riidetükk.
3. Töökoht korrastada ja puhastada.

ERGONOMIA

Tööd, mis on seotud rohke liikumisega ja lihaste venitamisega, tehakse enamasti püstiasendis. Igasuguse seisva töö juures tuleks vältida painutatud selga. Kui inimene kummardub ettepoole või ühele küljele, siis tema jala-, selja- ja ka õlalihased pidevalt pingul.

Kui inimene end uuesti sirgeks ajab, tunneb ta seljas valu, just nagu selg oleks kõveras olekus kangeks jäänud. On võimatu kogu aeg pingevabalt seista, kui töö kõrgus ei ole õigesti valitud.

Töökõrgus on väga tähtis tegur. Kui see on ebaõigesti valitud, siis keha väsib väga kiiresti. Töökõrgus peab olema selline, et tööd saaks teha ilma selga painutamata ja õlgu õiges ja pingutamata asendis hoides.

Tööd tuleks teha käte loomuliku asendi juures, nii lähedal kehale kui võimalik.

Tööd, mis ei koorma lihaseid ja mida saab teha asukohta muutmata, tuleks teha istudes. Peab olema võimalik ulatuda kõikjale oma töökohas ilma, et end selleks üleliia venitada või painutada.

Hea istumisasend tähendab, et inimene istub sirgelt töö lähedal. Töölaud ja –tool peavad olema konstrueeritud selliselt, et tööpind oleks peaaegu küünarvartega ühel kõrgusel, selg sirge ja õlad lõdvestatud asendis.